

Nro. 1.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből, Kedden Julius 2-ik napján, 1811-ik
esztendőben.

Frantzia Birodalom.

A' Párisi újságok szerint Napoleon Császár a' Betsület Légio keresztjével és jó summa hó-pénzel ajándékozta meg azt a' 6-dik könnyű gyalog Regiment béli katonát, a' ki Marschal *Massenától* azt a' parantsolatot Almeida várába Generális Brenierhez bé vitte, hogy az erősségeket a' levegőbe vettesse-fel és a' várat hagyja oda.

Páris, Junius 16-dikán. Mint már írtuk nagy pompával nyitotta meg a' Császár ma (vasárnap) délben a' Törvényhozó Gyűlésnek üléseit. A' Thuilleria palotájából való elindulását és a' Gyűlés' palotájába való meg-érkezését ágyúk dörgése jelentette. A' Gyűlésnek 25 tagjai az

Elölülőjökkel egyetemben, azon gráditsig eleibe mentek, a' hól az épület' szemöldökénél (első oldalánál) a' hintóból ki szállott, és egy számára készen lévő oldal-szobába kísérték. Az alatt mindenek helyet foglaltak a' gyűlés' palotába. A' Senátusból és a' Státus tanátsból odarendeltetett Deputátziók, az első a' thrónussal általellenben helyheztetve lévő székekre, a' másik a' két első pad-sorra ülték-le. A' Császárné, Hortensia Királyné, Paulina Cs. Hertzegaszszony, a' Würtzburgi Nagy Hertzeg, és a' Frankfurti nagy Hertzeg, egy karban, 's az idegen Követtségi személyek egy más karban ültek. A' Conciliumra összehívattatott Püspökök, 's a' Frantzia Birodalom 49 első városainak Praefectusaik, kik a' Római Király keresztelési solennitássaira Párisba hívatattak, a' számokra rendeltetett padokon vettek helyet magoknak.

Kinyúgodván az oldal-szobába magát a' Császár, onnan, előtte az Udvarnokokból álló fényes kíséző sereg menvén, a' Gyűlés palotájába ment, és a' thronusba ült. A' palotába való bérkezéskor, a' Deputátusok mind fel állottak. *Jeromos* Westphaliai Király, a' birodalom Printz Dignitáriussai (millyenek a' Connetabel, Nagy Választó, 's több e' félek), a' Ministerek, a' Birodalom és Korona Nagy tisztjei (Marschalok etc.), a' Betsület Légiónagy Sasos tagjai, 's végezetre a' Császár Udvarnokjai, a' kiktől kísértetett, mind a' thrónus körül telepedtek-le, *Jeromos* Király jobb felől, a' többi Princzek más felől, 's azután kiki mint következett. — Leülvén a' Császár, parancsolt a' Nagy Czeremóniamesternek, hogy a' gyűlés fogjon hozzá a'

maga szokott munkáihoz. A' Princz Vice-Nagyválasztó a' Császár akaratját meg értvén, engedelmet kért ő Felségétől, hogy a' gyűlésnek új tagjait, kik t. i. az utolsó üléstől fogva választódtak, az eskűvésre állíthassa elő. Egy Quaestor mind ezeket név szerént fel-szóval előszollította, a' kik a' szokott hitet letévén, a' Császár ilyen beszédet intézett a' Gyűléshez: —

„Uraim, a' Departamentomoktól a' Törvényhozó Gyűlésbe küldettett Deputátusok !

„Az Ausztriai Császári Birodalommal kötött békeség, az én szerentsés összekötődésem által, mellyre azzal léptem, azóltam még jobban meg erősítettett; a' Római Királynak születése az én kívánságaimat betöltötte, 's az én népeimet a' jó jövődő eránt bátorságba helyezte.

„A' vallás dolgai egy harmadik rangú Státus ügyével gyakran össze elegyítetttek, és annak feláldoztattak. Európa felének a' Római Egyháztól való elállását, azoknak az ellenkezőeknek lehettnélajdonítani, mellyek a' vallás igazságai és princzipiumai között, a' mellyek az egész világgal közösök, 's meg Olasz Ország egy kis része ügye és kívánságai között találtattak. Én ennek végét vettem; Rómát a' Birodalomhoz tsatoltam; a' Pápnak Rómában és Párisban palotákat rendeltem: szíveiken feküvén nékiek a' vallás' ügye, gyakorta örömmel fognak a' kereszténység' dolga folyamatjának közepe pontjánál tartózkodni; erre nézve választotta Szent Péter is a' Rómában való lakást inkább, miat a' Szent Földön valólt. —

„Hollandia a' Birodalommal öszvefoglaltott; az, ennektsak egy ki-folyása; a' birodalom soha tökéletes nem lett volna Hollandia nélkül. —

„Az az Anglus Országló szék által fel-véte-tett princzipium, hogy egy zászlónak neutrálitását is meg ne esmérje, éngem' arra kényszerített, hogy az Ems, Weser, és Albis vizek torkait el-foglaltassam, mellyek el kerülhetetlenül megkívántattak arra, hogy a' belső tartományoknak a' Bálticum tengerrel való közösüléseket meg nyithassam. Nem birodalmam' határát, hanem tengeri erőm' segedelem-kútfeit akartam nevelni.

„Amérika azon iparkodik, hogy Angliát hajózászlója szabadságának meg-esmérésére kényszerítse. Én őtet ebben segíteni fogom. —

„A' Rénusi Szövettséghez tartozó Fejedelmekkel minden tekintetbe meg vagyok elégedve. —

„Vallis tartományának, a' Fr. Birodalomhoz tsatoltatását még a' Közbenjárói Aktának készü-lésekor előre lehetett látni, és szükségesnek kellett tartani, arra, hogy Helvétziának javát Frantzia és Olasz Országoknak javokkal egye-síteni lehessen.

„Az Anglusok az indulatnak minden nemeit a' játékba elegyítik. Most azt költik, hogy a' Frantzia Birodalomnak ilyen-amollyan plánumai legyenek, a' mellyek más Hatalmasságoknak nyughatatlanságot okozhatnak, a' melly plánumokat ugyan a' Fr. birodalom végre is hajthatná, ha politikájával megegyezne; majd ismét a' nemzeteknek önnön szeretetekhez kiáltoz-

nak, hogy azokban az irigységet felgerjeszthessék; mind azokat a' környülállásokat, mellyek azon időnek, a' mellyben élünk, váratlan történeteiből következnek, használni el nem míveltjék: csak a' száraz Európa minden részeire kiterjedő hadakozás az, a' mi az ő boldogságokat bátorságossá teheti. Én semmit nem kívánok egyebet, csak a' mi a' töllem aláíratott kötésekben található. Én az én népeimnek véreket, birodalmam' egyenes ügyén kívül semmi egyéb ügyért fel nem áldozom. Hízlekdek magamnak, hogy a' Száraz Európai békeesség nem fog meg zavartatni. —

„A' Spanyol Király ide jött, hogy a' közelebbről tartattatott Solennitásokon jelen legyen. Én mindent magigértem néki, a' mi hasznos és szükséges vólt arra, hogy az ő tartományaiban lakó külömbkülömb népeknek javok és indulatok egyesíthessenek. Spanyol Ország erős várainak nagyobb részek, az 1809-dik esztendőől fogva, nevezetes ostromoltatások által elfoglaltattak. Az Insurgensek sok rendes ütközetekben megverettettek. Anglia általlátta, hogy ez a' háború a' végéhez közelít, és hogy az arany és mesterkedés többé nem elégségesek annak tüzet élesztetni. Ő tehát kénytelenítettett más ábrázatba öltöztetni ezt a' hadakozást; eddig csak mint segéd Hatalmasság úgy lévén abban jelen, most már fő személynek játékát vette magára. Minden tsatázórendbe álható Anglus Regementek, általküldettettek a' félszigetre. Angliát, Skotziát, és Irlandiát oda hagyták a' fegyveres seregek. Végezetre nagy parakokkal folyt az Anglus vér több tsatákban, mellyek a' Frantzia ármádiáknak

mitsőségekre szolgáltak. Ez a' *Káarthágo* ellen való tusakodás tehát, a' melly úgy láttzott, hogy annak kimenetele az *Oceánus* tengernek tsatázó piatzain, vagy pedig a' tengereken túl valahol fogna elválni, így már Spanyol országnak térségein fog elválni! Mikor Angliai egyszer mindenéből kifogy; mikor végezetre azokat a' sok inségeket, mellyeket húsz esztendőktől fogva a' száraz Európára illy kegyelenséggel kiárasztott, maga érezni fogja; mikor az Anglia familiáknak felerészit gyászoló fátyol fogja fedni: akkor fogja egy menkő tsapás, a' félszigetnek ügyét, 's ármádiáinak állapotjokat meghatározni; 's ekkor fog Európáért és Asiáért ezen második Punicumi hadakozásnak elvégzése által, boszssút-állani.—

„Uraim, a' Departamentomokból a' Törvényhozó gyűlésbe küldetett Deputatusok!

„Meg parantsolom Ministereimnek, hogy az 1809-dik és 1810-dik esztendőkről való számolásokat terjeszszék előtökbe. E' végre hívatlak ide össze titeket. Ezekből meg látjátok finántziám boldog állapotját. Noha három hónapokkal ez előtt 100 milliókat rendeltem, mint rendkívül való költséget, az akkor szükségeseknek láttzó új készületekre, az én hadi Ministerem' kezébe: tsakugyan olyan boldognak lenni szemlélem magamat, hogy népeimre semmi újjterhet vetni nem vagyok kéntelen. Semmi féle Tarifát (vámiaistromot) feljebb nem emeltetek; semmi adófizetésnek szaporítására nintsen szükségem.“

Ezen beszédnek elvégzése után a' Császár a' thronusból a' jelen lévőknak örvendező kiáltozásaik között felkelvén, a' Thuilleria felé hasonló fényes pompával, mint a' millyennel jött volt,

viszsa indúlt. Viszsa indulását és a' Thuilleri-
 áb való megérkezését most is ágyúk dörgése adta
 hírül.

Spanyol Ország.

Itt következik most a' Gen. *Brenier* környül-
 állásos tudósítása Marschal *Marmonthoz*, a' Por-
 tugalliai ármádia mostani fő vezéréhez, Almei-
 da várának felvettetéséről, és oda hagyattatásá-
 ról : —

Salamanka Május' 17-dikén. Uram! Almei-
 dát az Anglusok April. 7-dikén körül-kerítették.
 Én valamint az előtt, úgy az alatt is hozzá lát-
 tattam a' minakamaráknak készítettésekhez. Ap-
 rilis végéig 140 minakamarák készültek el a' meg-
 töltetésre. Reménylettem, hogy az ármádia ne-
 hány napi nyúgvás után valamelly fordulást te-
 szen Almeida felé; ezt én Aprilis 10-dike és 15-
 dike között reménylettem. Hogy addig az ele-
 séggel kírthessük, nagyon kellett gazdáikod-
 nunk. Az ellenség hamarjában szorossan bé-
 zárta a' várost minden felől. Az stutzosai na-
 ponként lövöldözték és fogyasztották a' várkörül
 legelő vágó-marháinkat, úgy hogy egy részeket
 azoknak idő előtt levágnunk, és bé-sóznunk
 kellett. Aprilis 15-dikén azt az izenetet vettem
 Anglus Generális *Campbeltől*, hogy, mivel a'
 magam serege a' várnak védelmezésére igen gyen-
 ge volna, segítséget pedig sohonnét nem vár-
 hatnék, tehát adjam fel a' várat. Én erre azt
 feleltem, hogy ha az ellenség az őrző sereget
 igen gyengének tarja, tessék meg-próbálni a' vár-
 nak elfoglalását. Aprilis 17-dikén olyan izene-
 tet vettem Lord *Wellingtontól*, hogy szeretne
 találkozni velem. En jónak találtam az ő kí-

vánságát el nem fogadni. Aprílis 28-dikán az Anglus szélső vígyázó tsoportokra, azután a' Portugallusokra is kiütöttünk, 's az ő szélső vígyázóikat elkergettük: de egyszer sem ütöttünk ki arról az oldalról, a' hól azután a' várat odahagytuk. —

„Május 3-dikán nagy tüzelést hallottunk, a' melly reménlenünk engedte, hogy az ármádia Almeida felé közelget; 5-dikben még nagyobb ágyúzást és puskázást halván, minden szempillantásban vártuk, hogy magunkat az ármadiával össze tsatolhatjuk; midőn azonban Május 7-dikén olyan rendeléssel érkezett a' 6-dik könnyű gyalog regementből az *Eszlingi* Hertzegtől egy katoná hozzá, hogy a' várat puskapor által vettessem-fel, és magamat az őrző sereggel Barba-del-Puercó felé vonjam-viszsa. Ehhezképest azonnal hozzá kezdettünk a' mánakamaráknak puskaporral való meg-töltésekhez, 's minden el nem vihető ártilleriának (ágyúknak, haubitzáknak, és mozsaraknak) semmivé való tétetéséhez. Az ágyúknak leg könnyebb módon való el routatásokra azt az eszközt találták fel ágyúzós tisztjeink, hogy azoknak szájokba belé löjjenek. El is érték tzeljokat szerentsésen. A' puska töltések és golyóbisok, rész szerént a' puskapor által felvettetendő árkokba hányattattak. Az ágyútajgák rész szerént fűrészek által össze daraboltattak, rész szerént olyan helyekre hordattattak, a' hol a' felvettetődő bástyák által semmivé tétettek. Hasonló történt a' munitziós szekerekkel. Egy szóval el nem felejtettünk legkissebbet is semmivé tenni, a' minek az ellenség hasznát vehette volna. —

„Majus 10-dikén reggel özsze hívatta Gen. Brenier a' főbb tiszteket, el olvasta előttök az Eszlingi Hertzeg parantsolatját, és el nem titkolta előttök, hogy melly nagy terhekkel és veszedelmekkel vólna a' várból való eltávozás özsze köttelve, t. i. hogy egyszer a' vár a' levegőbe fel-vettetvén, 's az őrzősereg azt egyszer hátamegé hagyván, azután nem lenne egyéb mit tenni, hanem vagy az ellenség líneáján keresztül vágni, vagy elveszni. Hogy a' vár a' levegőbe felvetődjék, az a' Császár parantsolatja; ez által fel kell buzdítódni az őrző seregnek; meg kell néki mutatni, hogy méltó a' Frantzia nevezetre; ditsósség fogja bé-fedni, ha az expeditio szerentséssen üt-ki. A' tisztek felemelkedéssel eltökélették magokat.

„Azután eleikbe terjesztettem a' kiütés plánumát, hogy t. i. két tsapatokban fognánk kiindúlni a' várból. Ki vittem őket a' bástyának egy bizonyos pontjára, a' honnét meg-mutattam nékiek, hogy merre felé fognánk útunkat intézni. A' Kapások, vagy az úgy nevezett Sapörök serege leg utol hagyattatott a' várban, részszerént, hogy annak egy része a' mínákat fellobbantsa, részszerént pedig, hogy a' többi, külömb-külömb helyeken hadi rendbe álván, a' város lakosait a' rendetlenségtől el tartóztassa, 's a' kifelé menő seregeknek útjokat fedezze, 's végezetre hogy utoljára ezen Sapeur tsapat is egy helyre gyülekezvén, a' kimenő seregnek hátul járó osztályát formálja. A' Bagázsiát szántszándékkal még ezen osztály után leg hátul hagytam, azért, minthogy előre tudtam, hogy velünk együtt el nem érkezhét, és jónak találtam, hogy az ellen-

ség ennek essek, és ennek fel-prédálásával töltse idejét.

„Ezen rendelkezések megtételése után, mint szoktam volt most is kimentem a' városba és a' bástyákra, 's a' katonák között járkálván fetsegtem velek, 's illy módon tökéletes bizodalmat öntöttem beléjük az expeditiónak szerentsés ki menetele eránt. Közeledvén az éjjel az egész őrző sereget kiállitattam, hogy a' katonák el ne szélledjenek, 's az elindulásra minden szempillantásban együtt legyenek. A' munka egész az elindulásig tartott. Estvéli 10 órakor mindenek készen lévén, a' fel-hold nevű töltésben és az úgy nevezett fedett útban álló vigyázó csoportok parantsolatot kaptak, hogy helyeikről nagy tsendességgel jőjjenek el, 's végezetre ezen parola, vagy jelszók: *Bonaparte* és *Bayard*, kiadattatván, a' Sapőrökön kívül minden tsapatok útnak indultak. Én a' sereg után leg hátul jöttem. Már a' váron kívül lévén, parantsolatot küldöttem Inzsinör Májor Morlethez, kit a' Sapőrökkel hátrahagytam volt, hogy a' mánákat mind egyszeriben lobbantsa fel. Mikor a' lobbanás esett, már mind két kifelé menő tsapatjainknak első soraik össze-kaptak volt az ellenséges vigyázókkal, és mind azokat vissza nyomván útjokat sebességgel tovább folytatták, mint előre tudtam elől hátul szünet nélkül alkalmatlankodván nekik az ellenség. A' bagáziánk fel-prédáltatott. Vezetőt egyet sem hoztam volt, azért, minthogy ezek nekünk olyan utakat mutathattak volna, a' mellyeken nekem menni nem tettett volna: el is téveszthettük volna miattok útunkat. Azon utakat, mellyeket nappal magamnak választot-

iam volt, éjjel ugyan egyszerre mingyárt meg nem találtuk: hanem vezérlő tsillagunk volt a' hóld. (*A' többi következik.*)

A' legújabb tudósítások szerént így állotnak Spanyol Országnek külömbkülömb tartományai-ban a' környülállások: — A' mint az ember a' Pyreneumi hegyeken által Spanyol Országnek napkeleti részére bélépik, itt találja legelőbb is Katalóniát. Itt Frantziák is vannak, Insurgensek is. A' Barcellónai nagy erősséget és kikötőhelyet a' Frantziák bírják már régen. Most Figueras és Tarragona váraikat szorongatják, de még meg nem vették. Katalónián túl megszákad az ország napkeleti részén a' Frantzia fegyveres út, azért, minthogy Valencia tartományának elfoglaltatására még eddig nem küldettettek Frantzia seregek. Katalóniából tehát Arragónián által (a' melly tartományba egészszen helyre állott a' tsendesség) nyúlik - el Mádrid felé a' tábori közösülés útja, 's innen megyen tovább Tolledon, és La Manchán által ismét le a' tenger partja felé, a' hól Grenadát a' Generális Sebastiani seregei tartják elfoglalva. Andalusia, Gibraltárt, és Kadiksot ki-vévén egészszen a' Frantziák kezében van. Az itt fekvő Frantzia ármádiának Déli ármádia a' neve, mellynek Marschal Soult a' fő vezére. — Ez a' Déli ármádia (mint a' *Sun* nevű Londoni újság Jun. 10 dikén írta, a' Gvadiana vizén a' *Meridai* hídon, a' Táguson pedig az *Almarazi* hídon által ismét, mint látszik, magának az Ország' napnyugoti részein utat az Északi ármádiával való közösülésre. Ennek fő vezére Marschal Bessieres még most s Valadolidban van a' fő hadi szállással. E' kö-

zött és az északi Anglus armádia között tanyázik még Mars. Marmont a' Salamankai vidékeken az úgy nevezett Portugalliai Frantzia armádiával.

A' Marschal *Soult* hathatós iparkodásai felől, mellyeknek a' vólt fő czéljok, hogy az Insurgens seregek Spanyol Extremadurából kiveretessenek, és a' mellyeknek egyik következesek vólt az Albuherai véres tsata is, semmi újjabb tudósítások nem érkeztek (így szóll a' fellyebb nevezett *Sun*) Spanyol Országból Angliába.

A' Lisbonai levelek erőssítik, hogy Generális *Hill* Angliából oda érkezett, olyan rendeléssel, hogy Generális *Beresford* helyett, ki eddig Lord Wellington alatt vezérelt egy különös Anglus tsapatot, vegye által ezen tsapatnak vezérlését. Lord Wellingtonról is az a' hír, mint ezt is ugyan ezen Lisbonai levelekben olvassuk, hogy ő meg Generális Spencernek adta vólna által a' fő vezérséget.

Nagy Britannia.

Az Anglus Király' meggyógyulásához naponként kevesebb reménség kezd lenni. Vízkorságra látszik hajlani a' betegsége, a' melytől igen féltik. Felettébb eígyengült az emlékezése. A' napokban a' Régens Hertzeg, ő Felségének látogatására menván, és a' Yorki Hertzegnek újonnan való Generalissimussá lett neveztetését jelentvén, annyira megörvendett a' hírnek hallásán ő Felsége, hogy azonnal térdre esett, és áldást kért az ezektől a' Régens Hertzeg' országlására, azért, hogy édes atyjának ily szíves kivánságát bételyesítette legyen. Azonközben alig tölt-el egy fél óra, hogy mind a' Yorki Hertzeg' Generalissimussá lett neveztetéséről, mind az az által okoztatott nagy örömeről egészszen elfelejtkezett, minthogy azt kérdezte, hogy mi okon ment volt tsak a' Régens Princz Windsorba?

London, Jun. 10-dikén. Azt írja az itt kijövő *Star* nevű újság Jun. 8 dikán, hogy a' Király egészségének állapotja olyan ingadozó lábakon áll, hogy a' Régens, a' ki az nap a' Királynál járt, és akkor fényes vendégséget adni szándékozott, azt az ő Felsége egészségének rosszabbra lett változására nézve elhalasztotta.

A' kintses kamara Cancelláriussa azt a' projektumot tette a' Parlamentom' Alsó-házában, hogy az Albouherai tsatában elesett Generális *Houghton* emlékezetére emeltessenek oszlopot a' Sz. Pál templomában. Mindenek helyben hagyták az ő projektomát.

E r d é l y.

Máros Vásárhely, Május 20 ik napján. E' folyó hónapnak 22-ik napján, nállunk olly nagy zápor és jégesső hullott a' mezőségnek egy részin, néhány falu határain, hogy sertéseket, juhokat, és a' mezőn embert is ölt meg. — Drágaság olly nagy uralkodik, hogy nevezetessen itten egy pár közönséges tzizmát 50 forintnál alább venni nem lehet, a' kávénak fontya 28 forint. A' múlt tavasszal, a' Virág napi Mar. Vásárhelyi vásárban, az én dominalis biram két pár ökörért, bankótzédulákban 12 ezer forintokat kért az én jelenlétemben, nyóltz ezret igirtek is érette, de nem adta. — Itt sok az éhséggel küszködő szegénység. — Én magam sokaknak hitelben adtam gabonát, hogy esztendő 's két esztendő múlva, fizessék meg az árrát. Sok szegény ember találtatik ollyan, a' kinek se pénze, se marhája nintsen, mellyet eladhatna, 's annak árrából gabonát vehetne.

Az első Székely Kerületből. A' múlt Februarius 20-ik napján költ Fels. Királyi Pátensnek ebben a' Székelyhelybéli környékben is mingyárt békövetkezett a' meg elégedhetetlen uzsora által az iszonyú drágaság, úgy annyira, hogy a' buzának ide való kőble 62 for.ra 30 kraitzárra, a'

rozsnak 50 for. a' törökbuzának 45 for. a' zabnak 20 forintra hágott fel az ár, sőt némelly piatzokon, a' héti vásárookban nem is kaphatni. Erre való nézve a' könyörületeség és emberi szeretettől ösztönöztetett, hírében nevében már is eléggé esméretes Oberster és Regiment Commandans *Roscher* Úr egész erejével azon iparkodott, hogy a' szegényebb rendbéli szűkölködő népének, a' szükséges kenyérnek való gabonát, igen illendő áron mentül szorgosabban meg szerezhesse, melly által, önnön könyörületes indúlatjából, ezen szegény nyomorúlt és elnyomattatott szűkölködő famíliák közt két ezer köbölnél többet ki osztogattatván, azoknak reménységek felett való vigasztalást és meg nem hálálható segedelmet nyújtott. —

Hasonló képpen bánt a' szűkölködő szegényekkel az ezen Regiment környékében birtokos insurrectionális Fő Strázsamester Titt. *Cserey Sámuel* Úr is, a' ki tulajdon maga szükségét felül haladó gabonáját, tsupán annak az aratás után való vissza fordítása mellett, a' szegényeknek minden személy beli válogatáson kívül kiadattatta. Ezenkívül ugyan azoknak számokra, a' kúlsó székekben maga költségén, illendő áron, mintegy 800 köblöt megalkudván, a' béköltöztetésit is maga elintéztvén, minden maga hasznán kívül, tsupán a' vételnek és béköltöztetés árának megfordítása mellett, nékiek kiosztogattatta.

Ambár ezen két könyörületeséggel bíró emberszerető, az ő híres és érdemes tselekedetekért, a' nyilvános kihirdetésre számot nem tartanak: mindazáltal szükséges ezen jó indúlatból származott szánakodó tetteket, háládatos érzékenységtől ösztönöztetvén, töllök el nem húzni. Mivel az ilyen példákat gyakorta hasonló nemes tselekedetek követnek, a' jó gondolkozású embereknél, a' szűkölködőkhöz hasonló ösztönt gyullasztanak, és mindenek felett másokat is a' magok léteiknek valóságos vóltára vigyázókká tesznek.